

Raisz Gusztáv
a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium
miniszterhelyettesének üdvözlő beszéde

A MÉM vezetése nevében szeretettel és tisztelettel köszöntöm a Vándor-gyűlés valamennyi résztvevőjét és kedves meghívott vendégeit.

Örömet és elismerésemet szeretném kifejezni a rendező szervek felé, hogy a tanácskozás témaköréeként a talajtermékenység megőrzését választották, amelynek jelentősége a jelen és a jövő szempontjából csaknem felmérhetetlen.

Hazánkban az ország területének mintegy 70 %-a mezőgazdaságilag művelt, ennek megfelelően népünk boldogulása szempontjából a termőföld szerepe nagyobb, mint az európai országok többségében. Ennek a ténynek a felismerése tükröződik a közelmúltban megalkotott földtörvény bevezető mondatában is, amelyben megfogalmazódott, hogy a legnagyobb nemzeti kincsünk a termőföld.

Az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Szervezetének adatai szerint a világ népességének jelenlegi szaporodási ütemét figyelembe véve 2000-re mintegy 40 %-kal kellene növelni az élelmiszertermelést ahhoz, hogy valamennyi ember részére megfelelő ellátást lehessen biztosítani és az éhínség fenyegető veszélyét elkerülhessük. A jelentős termésmenvelést akadályozó problémák miatt azonban az ezredfordulóra növekvő élelmiszer- és takarmányhiány prognosztizálható.

Az élelmiszertermelés fokozása, a minőségi szempontok előtérbe kerülése mellett, tehát a magyar mezőgazdaság részére továbbra is elsődleges fontosságú és ennek egyik alapvető feltétele a talajok termőképességének megóvása illetve fokozása a környezet szennyezése nélkül.

A talajok tápanyagszolgáltató képességét a korábban csaknem kizárólagosan alkalmazott szerves trágyák mellett 1960-1975 között dinamikusan növekvő műtrágya-felhasználással biztosítottuk. A csaknem tízszeresére növelt és országos átlagban 230 kg NPK/ha hatóanyagot megfelelő műtrágya-felhasználást a természetlagok 2-2,5-szeres növekedése kísérte. A 70-es években jelentkező olajválság a korábban csaknem változatlan műtrágyaárakat nem kímélte, melynek következtében a mezőgazdasági üzemek temelési költségeik csökkentése érdekében a műtrágya-felhasználást visszafogták. Az 1975 óta stagnáló, egyes években visszaeső műtrágya-felhasználás mellett előtérbe került a hatékonyság kérdése. A mezőgazdasági kormányzat a műtrágya-alkalmazás hatékonyságának fokozása érdekében országos talaj- és növényvizsgáló laboratóriumi hálózatot létesített, amely lehetővé tette a talajok termőhelyi kategóriánkénti tápanyag készletének felmérését és a tudományos megalapozottságú szaktanácsadási rendszer megteremtését.

A szabadban tárolt műtrágyák gazdasági kárt és környezetszennyezést okozó hatóanyag-vesztésének csökkentése illetve megszüntetése céljából

agrokémiai telephálózat létesítését szerveztük meg. A koncepcióban szereplő 200 agrokémiai telepből a beruházási nehézségek ellenére jelenleg 85 üzemel.

Jelentős állami támogatás igénybevételével szervezettebbé és hatékonyabbá tettük a térségi komplex melioráció végrehajtását, melynek eredményeképpen 1981 és 1985 között jelentős állami támogatás mellett mintegy 600 ezer ha-on hajtottak végre az üzemek komplex meliorációt, ill. közel 100 ezer ha-on részleges melioratív beavatkozásokkal éltek. Ebben a tervidőszakban folytatjuk a meliorált területek növelését: 1986-1987 években 100-100 ezer ha-ral nőtt, 1988-ban várhatóan 90 ezer ha-ral tovább bővül a meliorált terület.

Szándékaink szerint a tervidőszak végére, a melioráció eszközeivel javított termőterület meghaladja az 1 millió ha-t.

A műtrágyázási technológia-fejlesztések eredményeképpen ma már elterjedten alkalmazzák a térben és időben optimális módon alkalmazható folyékony műtrágyákat, melyek környezetkímélő módon, valóban a növények táplálását teszik lehetővé.

A jelenlegi feladataink között elsősorban a tápanyagok hasznosulását akadályozó, a termőképességet kedvezőtlenül befolyásoló talajsavanyodás megakadályozását illetve a humuszhiány kiküszöbölését kell megemlíteni. A savas lerakódások és az intenzív növénytermesztés következtében savanyodó talajok meszezésének elősegítésére az állam támogatást nyújt a mezőgazdasági üzemeknek. Az állami támogatás hatására az évente melioratív meszezett terület a korábbi 10-15 ezer ha-ról 100-120 ezer ha-ra növekedett. A műtrágyázott terület tíz év alatt több mint háromszorosára nőtt /1977-ben 88 ezer ha, 1987-ben 264 ezer ha/. A humusztartalom növelése érdekében minden rendelkezésre álló szerves anyagot, szerves trágyát, hígtrágyát, növényi mellékterméket, célszerűen megfelelő előkészítést követően hasznosítani kell. Itt kell megjegyezni, hogy egyes véleményekkel szemben a szervesanyag-gazdálkodás nem lehet alternatívája a műtrágyázásnak. Tápanyag-gazdálkodási rendszerünkben a hangsúlyt elsősorban arra kell helyezni, hogy rendszerről van szó, melynek fontos elemei vannak és azokat nem egymástól függetlenül, hanem kölcsönhatásaikban kell vizsgálni, alkalmazni és értékelni.

A szakmailag és ökonómiai is kívánatos tápanyag-gazdálkodási rendszer az okszerű műtrágyázásból, a szerves trágyázásból, műtrágyázásból és talajművelésből tevődik össze.

Remélem, hogy a talajok termőképességének környezetszennyezés nélkül történő megővéséhez, illetve fokozásához a Vándorgyűlésen elhangzott tudományos eredmények, bemutatott poszterek és szakmai programok is hozzájárulnak.

Ehhez kívánok a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium vezetése nevében további jó és eredményes tanácskozást.

Köszönöm figyelmüket.